

آمادگی همگانی

هم‌اندیشی کارشناسان و صاحب‌فکران در آینده‌ی سطح‌بندی آموزشی،
تلازم رسمی شدن آموزش و نسبت آن با دوره‌ی پیش‌دبستان

نگارش: اصغر ندیری
عکس: رضا بهرامی

پرتال جامع علوم انسانی

اشاره

با توجه به اهمیت دوره‌ی پیش‌دبستانی و بحث‌های مربوط به آن، حتی تغییر نام و مشخص شدن وظایف و نقش این دوره و نگاه‌های نسبت به آن، هم‌زمان با شروع مباحثی نظیر سطح‌بندی آموزشی، تلازم رسمی شدن دوره‌های آمادگی و یا پیش‌دبستان و تعیین سن ورود نیز نیازمند بررسی کارشناسی است. در این راستا، معاونت برنامه‌ریزی درسی دوره‌ی ابتدایی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، با دعوت از جمعی از کارشناسان رشته‌ی پیش‌دبستان و اساتیدان دانشگاه، طی اولین جلسه‌ی کارگروهی و هفتمین جلسه‌ی شورای برنامه‌ریزی پیش‌دبستان، موارد فوق‌الذکر را به بحث و تبادل نظر گذاشت. اهم بحث‌ها و نظرات یکی از کارگروه‌ها - که با حضور خانم دکتر فرخنده معینی، استاد دانشگاه علامه طباطبائی و سردبیر مجله‌ی رشد آموزش پیش‌دبستانی، خانم دکتر فاطمه رمضان‌ی، معاون برنامه‌ریزی درسی دوره‌ی ابتدایی دفتر مذکور، آقایان نبی‌الله صادقیان کارشناس پیش‌دبستان، مرتضی مجددر کارشناس و سردبیر مجله‌ی رشد ابتدایی، علی ترقی‌جله، کارشناس امور پیش‌دبستانی، انجام گرفت - به شرح زیر، به نظر خوانندگان گرامی می‌رسد.

آموزشی صورت گرفته و مستند می‌یابند توجه شده است؟»
 صادقیان می‌گویند: «اما به عنوان صاحب‌نظر، و در واقع هستی
 دست‌اندرکاران، یا اعلام این نظرات غافلگیر ننسیدیم. دو دوره‌ی
 نش‌ساله تصمیمی است که جلای از تصمیمات قبلی گرفته‌شده و
 انتظار می‌رفت نتیجه این نشود.»

سطح‌بندی آموزشی
 دکتر مهدی می‌پرسد: آیا فکر خوبی در پس تقسیم‌سازی و
 سطح‌بندی دوره‌های آموزشی وجود دارد؟ و خود اضافه می‌کند:
 «این جلدسازی‌ها دردی را درمل نمی‌کند. ما ده‌بار به جای اول
 خود برمی‌گردیم. آیا برای تربیت مربی یا تأمین فضای واحدهای علمی
 پرنانته شده است؟ باید زیربنایی نگاه کرد
 باید یا برنامه‌های صحیح و اصولی و از پایه از فرصت‌ها برای
 تغییر منصفانه استفاده نماییم.»

سمن ورود
 صادقیان به عنوان کارشناس می‌گوید: «برای تعیین سن ورود
 به دوره باید مبنا داشته باشیم در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی
 آموزشی سندهایی از فعالیت‌های کشورهای انگلستان، هند، مالزی
 و تایلند وجود دارد.
 سند تغییر نظام آموزشی دوره‌ی آقای اگر می‌(از وزیران است؟)
 هم وجود دارد. چیزی که به چشم می‌آید ساختارمند و مدل بودن

در اطراف هر مسئله‌ای می‌تواند سؤالاتی مطرح شود.
 پرسش‌های طرح شده در مورد پیش‌دستان و بهترین سن ورود
 یا چگونگی سطح‌بندی آموزشی و دیگر سؤالات، کارشناسی را
 وادانت تا به بحث و تبادل آرا بپردازند شروع بحث‌های کارگروه‌ها
 یا ارتقای مقدماتی از گامی مرتعی ظاهری، کارشناس مسئول گروه
 پیش‌دستان دفتر تأیید بود وی گفت: «بحث‌های کارشناسی لازم
 و تصمیم‌گیری در رده‌های بالاتر درباره‌ی دوره‌های تحصیلی صورت
 پذیرفته است و غالباً بهترین سن ورود به گام‌گامی یا پیش‌دستان و
 آغاز آموزش‌ها را تا ۱۰ سالگی دانستند»
 با توجه به این سراسر، این سؤال پیش می‌آید که آخرین
 تحولات و نظرات چیست؟

هدف چیست؟
 دکتر فرحنده مهدی بر نگاه تطبیقی و علمی تأکید دارد و
 مشخص شدن هدف در این تغییرات را از اهم موارد می‌داند. وی
 می‌گوید: «آموزش و پرورش در این تغییر دنبال چیست؟ ورودی‌ها و
 خروجی نظام آموزشی، چه مهارت‌هایی را مد نظر دانسته و به دست
 خواهند آورد؟ آیا تغییرات مورد نظر با پژوهش و تحقیق مطرح شده
 و لحام خواهد شد؟
 دوره‌ی پیش از دستان در کجای این تصمیم‌بندی قرار می‌گیرد.
 این که چرا باید وارد نشود و چرا حراج از آن یابی یعاند یا توجه
 به بررسی‌های گذشته و تحقیقات عملی است. آیا به بررسی‌های
 کارشناسانه و صاحب‌نظرانه‌ی گذشته که در تغییر نظام موجود

آن هستند برای مثال تایلند «بنا را «حروجی‌ها» قرار داده است
همان‌طور که خانم دکتر مهدی اشاره داشتند نگاه تطبیقی در
این جا کمک خوبی است. اما ماها پیش‌بینی از فضا و امکانات برای
افزودن یک‌سال به دوره تحصیلی بسیار سخت است»

در این بحث حقم مهدی می‌افزاید: «به این دلیل می‌گوییم
نگاه به تجربه‌های دیگران مهم است چون آن‌ها به ساختار زیرین
توجه دارند. جوامعی هستند که می‌گویند سن آموزش از ۳ یا ۴ یا
۵ سالگی باید شروع شود و چون به «هارت‌ها، آمادگی‌ها و پذیرش
جامعه و امکانات خود مطمئن هستند، دست به کار می‌نمایند»

نگرانی من، از یک دست نبودن جامعه و امکانات و نظام تعلیم
و تربیتی خودمان است. تحقیقات نشان می‌دهد کیفیت زیست در
پایین شهر و بالای شهر تهران تفاوت دارد در واحدهای آموزشی
شمال شهرگاه تا چهارزبان خارجی یا کودک ترمین می‌شود، در
حالی که در مناطق جنوبی و غیربرج‌نوردان شهر کودک زبان مادری
خود را هم به خوبی نمی‌تواند فکر می‌کنم تصمیم‌گیری‌ها باید با
حوصله باشد»

همه‌ی کودکان استحقاق بر خورداری از آموزش‌های پایه را
دارند باید کاری کنیم که در سال‌های پیش از دبستان که از ضرورت
و اهمیت برخوردار است از طریق آموزش‌های به حق و عادلانه و
منصفانه‌شکلی همه گیر پیدا کند»

نگاه واقع‌بینانه

اما و اگر در مورد مسائل آموزش و پرورش کشور بسیار است باید
واقع‌بین بود فارغ از بحث رسمی می‌بینیم به زبانی در مراکز خود
به بچه‌های ۳ساله آموزش می‌دهد»

صادق‌یان می‌گوید: «باید کار کرد. حل که دولت و
آموزش و پرورش «شش‌تاق است، باید کاری کنیم تا برنامه به سالان
پیش برود»

محدفر یا تأکید بر مفهوم توسعه وارد بحث شده و می‌گوید
«آلبته ایده‌هایی نیز وجود دارد اما در مورد بسیاری از کشورها
مفهوم توسعه یافتگی» نیز در نظر گرفته می‌شود. کشور کلتانا
نورهای ۴ ساله طراحی کرده و تعدادی نیز دوره‌ی آموزش ۹ساله
دارند. ما باید با توجه به بحثی که در گرفته‌است بینیم بر مبنای
رشد و توسعه، سلامت‌ها و سرمایه‌گذاری دولت چگونه خواهد
بود انعطاف در تصمیم‌گیری‌ها لازم است من تخصص من «مناسب
و بود را سالگی می‌دانم. البته باید به موقعیت سیاسی، اقتصادی و
جغرافیایی و... نیز نگاه عمیق داشته‌باشیم. چون هنوز در مناطقی ما
نمی‌توانستیم لازماً تکلیف‌ها را به مدرسه به رسمیم کنار آموزش و پرورش
در این زمینه ۴۰۰ هزار نفر بین افراد ۶ تا ۱۲ ساله را نشان می‌دهد.
گفته شده است شاخص توسعه، تحت پوشش قرار دادن ۲۰
درصد کودکان در نظام تعلیم و تربیت است»

دکتر مهدی می‌گوید: «از هر سنی که توافق شود نباید سال‌های

قبل و پایه را فراموش کرد کارهای زیربنایی باید با حساسیت خاصی
پیش‌گیری شود. من هم معتقدم ۱۰ساله‌ها هم می‌توانند به دوره‌ی
آموزشی وارد شوند و این امر حیاتی دویاره به کودک می‌دهد. اما
همان‌طور که گفته‌ام باید به پیشینه توجه کنیم. در نروژ و سوئد
همه‌ی کودکان از بدو تولد پرند و هویت دارند و برنامه‌ی رسیدگی
و تعلیماتی کل «شخص است. اما در «مقایسه بینید آیا متولیان
پیش از دبستان در جامعه‌ی ما چنین امکان و آماره دارند؟ باید این
یک‌سال آمادگی پیش از دبستان احیا شود و از ابعاد گوناگونی به آن
پرداخته شود باید شکل تمهیدات فراگیر بوده و شمال و جنوب یا
نگاه تبعیض‌آمیز و شهری و روستایی نداشته باشد»

معتقدم به مطلوبیت این دوره باید پابیل ذهن و حال یا نگاه
عمیق‌تر، به گونه‌ای باید عمل کنیم که حتی آن‌ل که ضعیف‌ترند
سهم خود را ببینند»

تلازم رسمی شدن یا رسمی نشدن

از بحث‌های «مهم دیگر که زوم رسمی و اجباری بودن
دوره‌ی آمادگی یا پیش‌دبستان است. در صورت اجباری شدن،
آموزش و پرورش موظف است تهی‌ی فضا، «مربی و بودجه و سایر
امکانات و برنامه‌ها را به عهده بگیرد»

محدفر می‌گوید: «این وضعیت اجباری بودن است که ذکر شد
اما اگر اجباری و رسمی نشود چه می‌شود؟ اگر مثلاً یابی باشد که
هر بچه‌ای از آن‌انه وارد یا خارج شود، چه می‌شود؟ در این صورت
تکلیف بچه‌های ۱۰ساله‌ی مناطق دوزبانه چیست؟ چگونه آماده‌شوند
و در کلاس حاضر شوند؟»

حقم مهدی می‌گوید: «این یک‌سال متعلق به آموزش و پرورش
و همگانی است «امکن سطحی و نگاه «طنعی باید پشت آن باشد. باید
خصوصیات کودک کل در این سن و سال در نظر گرفته شود. ماها به
ندوی جدی باید برای آن سرمایه‌گذاری شود و جایگاه خود را در
نظام آموزشی پیدا کند و تنها در این صورت است که می‌تواند در هر
شرایط و موقعیت تغییر گونه خود را حفظ کند و رسمیت داشته
باشد»

آقای صادق‌یان در مورد اجبار و عدم اجبار دوره می‌گوید: «در
این مورد دو دسته کشور وجود دارند آن‌ها که اجباری کرده‌اند و
آن‌ها که دوره را غیراجباری طراحی کرده‌اند دسته‌ای که اجباری
نکرده‌اند پوشش بالای ۹۰ درصد دارند»

بنابراین، «مهم، اطلاعات در رابطه با این امر است و نه خود اجبار
به حضور کودک کل در مدرسه یا پیش‌دبستان بنابراین به مرور و بوی
اجبار جامعه پذیرش بیشتری یافته و نرخ مشارکت بالا می‌رود. به
این صورت با فرصت بیشتری دولت وارد عمل شده و به‌طور حساب
نده هزینه خواهد کرد تا نیروی انسانی مورد نیاز و فضای آموزشی
فراهم شود. در مناطق دوزبانه این «مسئله اگر رسمی شود و به جای
لفظ «اجباری» واژه‌ی «همگانی» به کار رود بهتر است»

روند نسبت به سوی این پیش می‌رفت که نامی مناسب

یک نکته‌ی دیگر

ترتیبی جاه در پایین به ازوم و جود فضای ارتباطی و سبک‌های هوندسند آموزش‌های انباره می‌کند و حاتم مفیدی می‌گوید: «آموزش و پرورش هوندسند نیز متولی می‌جوهد باید از حیرات و فرصت‌های پیش‌آمده نهایت استفاده به عمل آید»

در نوره‌ی پیش‌دستان باید تعبیر دیگر گمادگی است که پایه‌های سوادآموزی هم چون خواندن، نوشتن، حساب کردن و استدلال در این نوره شکل می‌گیرد»

وی می‌افزاید: «گویا نظر جمع بر تصمیم این شش‌سال به نوره‌ی حدساله است. هم‌چنین می‌گوید تأکید پیش‌شرط‌ها نیز بر سبب ورود سالگانی است، متوسط به این که عوامل و امکانات آموزشی رسمی و اجباری فراهم شود»

نظر دیگر این است که به جای کلمه‌ی پیش‌دستان، گمادگی را به‌کار ببریم»

جمع‌بندی

اعضای کارگروه در پایان گفت و گوهای خود به توافق و جمع‌بندی ویژه‌ای رسیدند که اهم آن‌ها را این‌ها می‌باشد:

- وجود نوره‌ی پیش‌دستان به عنوان مقدمه‌ی لازم نوره‌ی ابتدایی و برای یک‌دست کردن گمادگی کیفی ضروری است
- گمادگی تا کلاس سوم، باید ریزی سوادآموزی باشد
- در ۳ سال اول، سوادآموزی نرم و مسطع باشد
- نوره‌ی ابتدایی و متوسط آن نیز باید باز تعریف شود
- از زاویه‌ی طرح پیش‌شرط‌ها وارد نمود.

برای دوره انتخاب شود. حاتم دکتر مفیدی به عدالت آموزشی نظر دارد و می‌گوید همه باید از لحاظ به دست آوردن اطلاعات یکسسا باشند نگاه همگانی فارغ از ثروت یا فقر و جنسیت به عموم جامعه می‌نگرد. یا خصوصی شدن و شرط گذاشتن برای ثبت‌نام و ورود به گمادگی‌ها تعداد زیادی از افراد غیر برخوردار از تحصیل محروم خواهند که این موجبات نابرابری و تبعیض مشکلات تحصیلی بعدی را برای آنان فراهم می‌کند و تبعاتی دارد که به دشواری جبران می‌شود»

مرئصی معذفر، سردبیر مجله‌ی رشد ابتدایی و کارشناس انسا با «مسائل آموزش و پرورش» می‌گوید: «با نظر حاتم دکتر مفیدی در ارتباط با اجبار در حضور طبعی کودکان، موافقم، اما باید نوع برنامه‌ها انعطاف داشته باشند در کنار تصویب برنامه‌ی کلی و کلان، برنامه‌های جرد در اختیار مناطق و نواحی کشور باشد. به این هم نگاه نکنیم که این دوره یک‌ساله است و چندان مهم نیست. همی که سال شروع یک کار بزرگ و یا پراکنش آغاز یک بحرویت است الان بچه‌هایی که به پیش‌دستان‌های معروف و یا برنامه‌ی می‌روند، به نوعی آینده‌ی تحصیلی و دانشگاه رفشی آن‌ها و در واقع آینده‌ی علمی و شغلی‌شان تعیین می‌شود. سنگ بنا مهم است اگر قرار است دور‌های بلند باید برای همه باشد»

ترتیبی جاه یا این نظر که همگانی است، موافق نیست و می‌گوید: «برای همه نمی‌توان فرصت ایجاد کرد»

حقم رصانی هم با تأکید به این امر می‌گوید: «بله، چون ممکن است این گمادگی توسط حلقه‌ها در حلقه هم پدید آید. بنابراین انعطاف در این موضوع که همه را وارد نوره‌ی پیش‌دستان کرد، لازم است»

صاحبه‌ی در پایان نشست با تأکید بر این که سال‌ها چندل مهم نیست، به اهمیت محتوا و این که چه می‌جوهدیم انجام دهیم، اشاره می‌کند می‌گوید: «توانی کردن آموزش و پرورش باعث محدودیت در استفاده از امکانات شده است»

